

การประเมินคุณภาพน้ำดื่มจากตู้จำหน่ายน้ำหยอดเหรียญ

TH SarabunPSK 18 Pt

สลักจิต ชูติพงษ์วิเวท ปร.ด.

TH SarabunPSK 16 pt

สำนักวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

TH SarabunPSK 18 Pt

บทคัดย่อ

TH SarabunPSK 16 Pt

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพน้ำดื่มจากตู้จำหน่ายน้ำหยอดเหรียญซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบการกำหนดมาตรฐานเฉพาะในการควบคุมคุณภาพน้ำดื่มจากตู้จำหน่ายน้ำหยอดเหรียญ เป็น การวิจัยเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง (cross-sectional study) โดยการเก็บตัวอย่างน้ำดื่มจากตู้จำหน่ายน้ำหยอดเหรียญ ทั่วประเทศระหว่างเดือนมกราคมถึงกันยายน 2555 จำนวน 2,025 ตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า มีตู้จำหน่ายน้ำหยอดเหรียญตั้งอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่ถูกสุขลักษณะ 790 ตัวอย่าง (ร้อยละ 39.0) และมีฉลากครบถ้วนตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก ฉบับที่ 31 (พ.ศ.2553) 29 ตัวอย่าง (ร้อยละ 1.4) โดยมีผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำดื่มจากตู้จำหน่ายน้ำหยอดเหรียญไม่ผ่านมาตรฐาน 761 ตัวอย่าง (ร้อยละ 37.6) จำแนกเป็นไม่ผ่านมาตรฐานทางเคมี 487 ตัวอย่าง (ร้อยละ 24.0) สาเหตุจากความเป็น กรด-ด่าง (pH) 350 ตัวอย่าง (ร้อยละ 17.3) ความกระด้าง 176 ตัวอย่าง (ร้อยละ 8.7) และปริมาณสาร 57 ตัวอย่าง (ร้อยละ 2.8) และผลการวิเคราะห์ไม่ผ่านมาตรฐานด้านจุลินทรีย์ 323 ตัวอย่าง (ร้อยละ 15.9) โดยมีสาเหตุจากการพบโคลิฟอร์มเกินมาตรฐาน 260 ตัวอย่าง (ร้อยละ 12.8) พบเชื้อ *E. coli* 56 ตัวอย่าง (ร้อยละ 2.7) และพบเชื้อที่ทำให้เกิดโรคอาหารเป็นพิษเป็น 41 ตัวอย่าง (ร้อยละ 2.0) เมื่อศึกษาปัจจัยที่อาจมีผลต่อความปลอดภัยของน้ำดื่มจากตู้จำหน่ายน้ำหยอดเหรียญจากแบบสำรวจ จำนวน 1,399 ชุด พบว่ามีตะไคร่น้ำที่บริเวณช่องหัวจ่ายน้ำจำนวน 302 ตู้ มีตู้ที่ไม่มีประตูปิดช่องจ่ายน้ำจำนวน 120 ตู้ และมีตู้ที่มีการเปลี่ยนไส้กรองเพียง 975 ตู้ จากแบบสอบถามจำนวน 980 ชุด พบว่า มีตู้จำหน่ายน้ำหยอดเหรียญที่มีอายุใช้งานมากกว่า 2 ปีจำนวน 105 ตู้ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้นำผลวิเคราะห์และข้อมูลการวิจัยนี้ไปใช้ประกอบการกำหนดมาตรฐานเพื่อควบคุมคุณภาพน้ำดื่มจากตู้จำหน่ายน้ำหยอดเหรียญ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2556 กระทรวงสาธารณสุขได้มีประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 362 พ.ศ. 2556 เรื่องน้ำบริโภคจากตู้จำหน่ายน้ำดื่มอัตโนมัติ และให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2557 ผลักดันให้เทศบาล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ออกเทศบัญญัติเรื่องการควบคุมการประกอบกิจการตู้จำหน่ายน้ำหยอดเหรียญเพื่อบังคับใช้ในพื้นที่รับผิดชอบ ทำให้ประชาชนได้รับบริโภคน้ำดื่มที่สะอาดและปลอดภัย สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของธรรมนูญสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2559) ที่กำหนดให้รัฐต้องดูแลและจัดหาเครื่องดื่มปลอดภัยสำหรับประชาชน

คำสำคัญ: ตู้จำหน่ายน้ำหยอดเหรียญ, น้ำบริโภค, มาตรฐาน

1 นิ้ว

1 นิ้ว

*** ตัวอักษร TH SarabunPSK ไม่เกิน 400 คำ รวมทั้งหมดไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ A4 ระยะขอบด้านละ 1 นิ้ว ระยะห่างระหว่างบรรทัดกำหนดเป็น 1 เท่า ตั้งค่าก่อนและหลังเป็น 0 pt ตามแบบฟอร์มนี้